

Citater af Konfutze

Konfutze (551-479 f.Kr.) er den kinesiske filosof som mere end nogen anden har formet den kinesiske kultur i de sidste to tusinde år. Konfutze levede i en periode hvor Zhou dynastiet var præget af voldsomme politiske og sociale omvæltninger. Konfutze havde fra en tidlig alder kastet sig over studiet af de klassiske tekster, og fandt her sit idealsamfund i fortællingerne om Zhou-dynastiets første konger, og ikke mindst Hertugen af Zhou (ca. 1000 f.Kr.). Vi kender kun Konfutzes tanker og ideer fra 'The Analects of Confucius', som er en samling af korte monologer og dialoger som Konfutze havde med sin elever og statsmænd han har mødtes med. Teksterne er nedskrevet ca. et hundrede år efter Konfutzes død. Konfutzes ideer blev videreudviklet i en mere sammenhængende form af Mencius (372-289 f.Kr.)

Om den noble mand /gentlemanden:

"En gentleman er optaget af hvad der moralsk er rigtigt og forkert, den ringere person er optaget af profit" (kap. 4.16)

Videre om den noble mand / gentlemanden hedder det:

"Han kultiverer sig selv for at bringe fred til alle mennesker. Selvudvikling for at skabe fred – Yao og Shun (forf. De mytiske kejsere) var også ivrigt optaget af dette" (kap. 14.45)

"En gentleman er bekymret over sine egne mangler, ikke over at andre ikke anerkender ham" (kap. 15.19)

"En person skal ikke være optaget af at han ingen position har; han skal være optaget af hvordan han kan gøre sig fortjent hertil. Han skal ikke være optaget af hvorfor han ikke er berømt; men i stedet finde ud af hvordan han gør sig fortjent til berømmelse"

"En gentleman hjælper andre med at se deres gode sider; han hjælper dem ikke med at se deres dårlige sider. Den lille mand gør det modsatte" (kap. 12.16)

"For en gentleman er det basale hans moral og ved at overholde ritualerne praktiserer han denne, ved at være moreret giver han den udtryk og ved at være troværdig i sine ord fuldføres det. Dette er bestemt en gentleman" (kap. 15.18)

På spørgsmålet om hvad Konfutze mener med medmenneskelighed / humanisme (ren), svarer han:

"Ikke at gøre mod andre, hvad du ikke ønsker gjort mod dig selv" (kap.12.2) og

"At elske alle mennesker" (kap. 12.22)

Om familien og sønnernes hengivenhed

"I hjemmet må den unge mand vise sine forældre sønnelig hengivenhed. Når han forlader hjemmet, må han respektere sine forældre og de ældre. Han skal være omhyggelig og trofast i de ting han gør. Når han omgås mennesker, må han vise sin velvilje over for dem. Endvidere, må han søge at omgås de dydige mennesker"

På spørgsmålet om hvorfor man skal sørge i tre år over sine døde forældre siger Konfutze:

"Først når barnet er tre år gammelt forlader det forældrenes arme. Tre års sorg er den almindelige sørgetid alle steder under Himmelen (forf. I hele verden) – var du ikke din mor og fars elskede i tre år?" (kap. 17.21)

På et spørgsmål fra en af sine studerende om hvad der lå i dette med sønnens hengivenhed over for forældrene, svarede Konfutze:

"Lad der ikke være nogle disharmoni"

Da svaret ikke helt er forstået, uddybede Konfutze:

"Mens ens forældre er i live behandler man dem i overensstemmelse med ritualerne; når de er døde, begraver man dem i overensstemmelse med ritualerne og ofrer til dem i overensstemmelse med ritualerne" (kap. 2.5)

"Blandt de som er hengivne over for deres forældre og broderlige over for deres søskende, vil der være få som er tilbøjelige til at fornærme deres overordnede. Blandt de som er utilbøjelige til at fornærme deres overordnede, har der endnu ikke været nogle som var tilbøjelige til at skade uorden." (kap. 1.2)

På spørgsmålet om hvilke egenskaber der kendetegnede det gode menneske, svarer Konfutze:

"Det er respektfuldhed, tolerance, troværdighed i ord, hurtighed og generøsitet. Hvis en mand er respektfuld vil han ikke blive mødt med uforkammethed. Hvis han er tolerant vil han vinde masserne. Hvis han er troværdig i ord, vil hans medmennesker betro ham ansvar. Hvis han er hurtig vil han opnå resultater. Hvis han er generøs vil han være god nok til at indtage en overordnet position i forhold til sine medmennesker. (kap. 17.6)

Om den gode regeringsførelse:

I en diskussion om den rette regeringsførelse forslår en af Konfutzes disciple følgende:

"Kan man ikke bruge denne metode; at dræbe de dårlige mennesker for at beskytte de gode mennesker? Hertil svarer Konfutze:

"At regere er ikke at dræbe. Hvis regenten gør gode gerninger, vil folket følge ham ved at gøre det gode. Embedsmændenes opførsel er som vinden, og folkets som græsset. Når vinden blæser, vil græsset bøje sig".

På et andet spørgsmål om hvad god regeringsførelse er, svarer Konfutze:

"Lad herskeren være hersker; ministeren være minister, faderen være far og sønnen være en søn" og han fortsætter, "at hvis ikke det var sådan, så ville jeg næppe få mad at spise selv om der var korn på marken". (kap.12.11)

"Den der regerer i kraft af sine dyder kan sammenlignes med Nordstjernen, som besidder sin plads og hyldes af stjernes hæskarere" (kap. 2.1)

"Vejled dem med regler, og oprethold orden med straffe og de almindelige mennesker vil holde sig på måtten, men vil ikke havde nogen skamfølelse. Vejled dem med dyder, oprethold orden med ritualer, og de vil, udover at få skamfølelse, forbedre sig selv". (Kap. 2.3)

"Det siges at hvis vi i hundrede år kun have gode og ærlige mænd til at udføre regeringsopgaverne, så ville volden forsvinde og der ville ikke længere være brug for dødsstraffe. Jeg er enig heri" (kap. 8.11)